

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Видавничий Дім Дмитра Бураго

Наукове видання

«МОВА І КУЛЬТУРА»

Випуск 10

Том VI (106)

Київ
2008

УДК 80 + 008] (082)
М 74

М 74 МОВА І КУЛЬТУРА. (Науковий журнал). – К.: Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2008. – Вип. 10. – Т. VI (106). – 280 с.

Наукове видання «Мова і культура» засноване у 1992 році

Видання зареєстроване Міністерством юстиції України.
Свідоцтво КВ № 12056-927ПР від 4.12.2006 р.

Засновники:

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Видавничий Дім Дмитра Бурого

Видається за рішенням Вченої ради Інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 19.02.2007 р.

Головний редактор Д. С. Бурого

Редакційна колегія:

канд. філол. наук, доц. **П. П. Алексєєв**; д-р філол. наук, проф. **А. Й. Багмут**; д-р філол. наук, проф. **В. М. Брицин**; д-р філол. наук, проф., академік АН ВШ України **Ю. Л. Булаховська**; д-р філол. наук, проф. **О. П. Воробійова**; д-р філол. наук, проф., академік НАН України **Д. В. Затонський**; д-р філол. наук, проф., академік АН ВШ України, заслужений працівник ВШ України **М. О. Карпенко**; д-р філол. наук, проф. **Т. В. Клеофастова**; д-р філол. наук, проф. **Ю. І. Корзов**; д-р філол. наук, проф. **Н. В. Костенко**; д-р філос. наук, проф., заслужений діяч науки і техніки України **С. Б. Кримський**; д-р філол. наук, проф., член-кор. НАН України **Н. Є. Крутікова**; д-р філол. наук, проф. **Г. Ю. Мережинська**; д-р філол. наук, проф. **А. К. Мойсієнко**; д-р філол. наук, проф. **Ф. О. Нікітіна**; д-р філол. наук, проф. **Н. Г. Озерова**; д-р філос. наук, проф., академік НАН України **О. С. Онищенко**; д-р пед. наук, канд. філол. наук, проф. **Г. В. Онкович**; д-р філос. наук, канд. істор. наук, проф. **Ю. В. Павленко**; д-р філол. наук, проф. **Г. Ф. Семенюк**; д-р філол. наук, проф., академік НАН України, заслужений діяч науки і техніки України **В. Г. Скляренко**; д-р філол. наук, проф. **Н. В. Слухай**; д-р філол. наук, проф. **О. С. Снитко**; д-р філол. наук, проф. **Е. С. Соловей**; д-р психол. наук, проф., член-кор. АПН України **Н. В. Чепелева**.

© Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, 2008
© Видавничий Дім Дмитра Бурого (майнові), 2008

УДК: 811.161.2'276.12: 070

Коваленко Б. О.

(Кам'янець-Подільський, Україна)

СЛОВОТВОРЕННЯ КОЛОКВІАЛІЗМІВ У МОВІ ГАЗЕТ

Стаття присвячена розгляду словотворення колоквіалізмів у мові газет. З'ясовано, що елементи розмовності в мові газет є поширеним явищем кінця ХХ століття, а зі словотвірного погляду мова газети представлена фактично всіма структурними типами розмовних іменників.

Ключові слова: колоквіалізм, мова газет, словотворення.

The article is devoted to investigative the word-formation of colloquial words in newspaper language. It was found out that the elements of colloquial style in newspaper language was a widespread phenomenon at the end of the ХХ century and from the point of view of word-formation newspaper language is represented by all structural types of colloquial nouns.

Key words: colloquialism, newspaper language, word-formation.

Питання мови і стилю української періодики привертало увагу дослідників від початку ХХ століття. Дослідження мови українських газет має свою історію. Так, поява значної кількості статей спричинювали мовні дискусії з питань культури мови, які так чи інакше торкалися мови преси, іноді це залежало від зацікавлень мовою періодики окремих учених чи наукових колективів [1: 3]. Вивчення української «часописної мови», як і «часописного українського письменства», започаткували ще на початку минулого століття своїми працями І. Франко, Б. Грінченко, І. Нечуй-Левицький, Л. Мартович та ін. Мова української преси (як, до речі, й сама преса), що виходила з 1914 року, а також між двома світовими війнами на окремих територіях українських земель, ще не стала об'єктом ґрунтового дослідження. Є лише окремі зауваження в цьому плані у працях М. Сулими, М. Гладкого. Соціологічні вивчення мови газети та її аудиторії в 20-х роках поєднувалися з лінгвістичними спостереженнями, а опис мови преси був, як правило, соціолінгвістичним [2]. Уже в цей період мова преси виділяється як окрема проблема, чітко визначено, що основою її розвитку є народна мова, помітні пошуки імпульсів для розвитку мови преси, визначення її ролі та місця в житті національної мови. На думку Ю. В. Шевельова, «газетна мова» розвивається в тісному зв'язку з мовною практикою насамперед інтелігенції, репрезентуючи вже «вищу мову», й істотно впливає на престиж національної мови [3]. Починаючи з 50-х років, мова української періодики характеризується рядом особливостей, зумовлених насамперед тим, що пресу трактовано як частину ідеологічної структури, а мову – як засіб її пропаганди. З 60-х років вивчення мови української преси розвивалося в кількох напрямках. Перший із них – нормативно-стилістичний – представлений значною кількістю праць, авторами яких є С. Я. Єрмоленко, А. П. Коваль, М. М. Пилинський, К. В. Ленець, О. Д. Пономарів, В. М. Русанівський, О. А. Сербенська, Н. М. Сологуб та ін. У межах цього напрямку мову періодики вивчають

© Коваленко Б. О., 2008

з погляду того, наскільки воно відповідає нормам літературної мови. Другий напрям у вивченні мови преси, який досить активно розвивається в Україні з 70-х років ХХ століття, пов'язаний з трактуванням мови газети як особливого об'єкта. Це функціонально-стилістичним напрям, репрезентований він працями таких учених, як М. М. Пилинський, Г. М. Колесник, А. І. Мамалига, Г. М. Сагач, Л. І. Шевченко та ін. Функціонально-стилістичний підхід передбачає вивчення закономірностей і тенденцій формування внутрішньостильових форм, з'ясування лінгвістичної природи жанрової форми, пошуки естетичних критеріїв газетної мови. Окремий напрям у дослідженні мови українських газет – історію становлення мови української преси – започаткували М. А. Жовтобрюх та Ю. В. Шевельов. Різні аспекти сучасного етапу розвитку мови української періодики (періодики 80-х – 90-х років ХХ століття) знайшли своє висвітлення в працях Н. О. Бойченко, І. І. Браги, А. М. Григораш, Т. А. Коць, А. І. Мамалиги, О. А. Стишова, Н. Г. Озерової та ін.

Об'єктом нашої статті обрано мову газет. Предметом аналізу є функціонування колоквіалізмів у мові сучасної української газети. Під терміном «колоквіалізм» [4: 241] ми розуміємо всі ті лексичні засоби, які перебувають як на межі літературної мови, так і поза нею.

Завдання нашої статті – простежити функціонування найчастотніших типів словотворення субстантивних колоквіалізмів у ЗМІ. Матеріалом для спостережень послугували тексти україномовних газет кінця ХХ століття з орієнтацією на охоплення видань різної тематики з центральних та західних регіонів України.

Досить різноманітну картину становлять колоквіалізми в мові газет з погляду її словотвірних ознак. Так, за нашими спостереженнями, у публіцистиці найчастіше використовуються субстантивні колоквіалізми.

У складі розмовної лексики, що трапляється в мові газет, насамперед виділяються іменники, стилістична зниженість яких впливає з їхнього лексичного значення: *бузувір*, *бидло*, *зди́рник*, *лоботряс*, *лох*, *ля́рва*, *мерзотник*, *охломон*, *пелька*, *покидьок*, *супостат*, *хара* та ін., наприклад: «Поки наша людина вважає себе *бидлом*, таким її будуть вважати всі, і в влада у тому числі» (УМ, 06.05.05, с. 3), «...джентльменського набору сучасного бритоголового *бидла*» (УС, 26.10-01.11.2000, с. 7), «Адресат не піддався на погрози і звернувся за допомогою до правоохоронних органів, котрі швидко вирахували поштового *зди́рника*, проти якого порушено кримінальну справу» (УМ, 16.03.03, с. 8), «При детальнішій розкрутці зловмисників (а ними виявилися двадцятирічні *лоботряси* – студент місцевого технологічного університету і двоє безробітних) ті зізналися...» (УМ, 03.04.05, с. 4), «*Лохів*» було багато, і, як не дивно, особливо багато жінок» (УМ, 28.04.03, с. 9), «...від маленької *лярвочки* [...] до відважної воявниці...» (УМ, 17.03.04, с. 16), «...куди йти: до Європи вільною людиною, аристократом чи до Сибіру *охломом*» (УМ, 13.05.03, с. 5).

Зі словотвірного погляду публіцистика представлена фактично всіма структурними типами стилістично знижених іменників. Серед суфіксальних типів словотворення найчастотнішими в газетних текстах виявилися такі:

– із суфіксом *-к-а* в іменниках жін. р. на позначення предметів та інших опредметнених понять як результат стягнення відповідних словосполучень: *аморалка* (аморальна поведінка), *апаратка* (нарада апарату), *гуманітарка* (гуманітарна допомога), *комуналка* (комунальні послуги), *молодіжка* (молодіжна збірна команда), *підземка* (підземна залізниця), *підсобка* (підсобне, допоміжне приміщення), *пси́хушка* (психіатрична лікарня),

та ін., наприклад: «...доведеться звітувати за шури-мури на бюро за *аморалку*» (УМ, 01.04.04, с. 3), «...де вказано прізвище конкретної особи, склад сім'ї (у тому числі кількість дітей), вид та розміри *гуманітарки*» (УК, 24.10.05, с. 4), «...Віктор від армії «ковив» і ліг у *психушку*» (УМ, 20.05.02, с. 16);

– із суфіксами **-к-а**, **-овк-а** (**-івк-а**) та деякими іншими на позначення дії: *балачки*, *вилазка*, *відмазка*, *дурилівка*, *забов'язалівка*, *зрівнялівка* (*зрівняйлівка*), *мочилівка*, *нестиковка*, *обдирайлівка*, тощо, наприклад: «...світських *балачках* про гроші» (УМ, 29.01.06, с. 3), «Швидше за все *вилазку* вчинила озлоблена втраченими в Галичині комуністичними позиціями купка пенсіонерів...» (УМ, 20.01.03, с. 8), «Він [вбивця], до речі має суттєву *«відмазку»* – довідку про психічну хворобу – й перебуває на обліку у психіатра (УМ, 03.03.03, с. 8), «...загальна *гулянка* відбуватиметься лише раз на чотири роки ...» (УМ, 27.02.03, с. 1), «...ніякої *дурилівки* тут немає і бути не може» (УМ, 19.03.03, с. 14), «...така собі картинка комуністичного добробуту, поділена на *«зрівнялівку»*» (УМ, 09.04.03, с. 3), «...міжрухівська *«мочилівка»* знайшла відображення в «Акті про самовільне захоплення приміщення», під яким підписалися депутати В'ячеслав Чорновіл, Лесь Танюк, Олександр Чорноволенко та Володимир Коваль» (УМ, 11.03.03, с. 1);

– із суфіксом **-к-а** на позначення місця проживання: *комуналка*, *малосімейка*, *сталінка*, *хрущовка*, наприклад: «...прибулі на місце НП пожежники в першу чергу кинулися рятувати мешканців *малосімейки*» (УМ, 16.03.03, с. 8), «Можливо, кошти на реконструкцію *«сталінок»* міська влада таки знайде» (УМ, 04.02.03, с. 4);

– із суфіксами **-к-а**, **-инк-а**, **-овк-а** (**-івк-а**) та деякими іншими на позначення предмета або опредметненого поняття: *барахолка* (про ринок), *бовтанка* (про недоброякісний продукт харчування), *забігайлівка* (про погану їдальню), *засідайлівка* / *здибанка* (про міжнародну зустріч; про засідання Верховної ради; про партійне засідання), *тусовка* (про зустріч, зібрання), наприклад: «Дійшло до того, що у Дніпропетровську з'явився такий собі майонезний завод, що випускав справжню *«бовтанку»* важко пояснюваного походження» (УМ, 09.02.03, с. 8), «Не виключено, однак, що *здибанки* в кулуарах таки відбудуться, але саме зараз Києву немає чого сказати МВФ, а МВФ – Києву» (УМ, 29.01.03, с. 3), «І, звичайно, молодіжна естрадна *«тусовка»* на площі в районі того ж спиртоб'єднання» (Г, 25.09.03, с. 2);

– із суфіксами **-анн-я**, **-енн-я** у віддієслівних іменниках зі значенням опредметненої дії: *базікання*, *забамбулення*, *матюкання*, *розкручування*, *трахання* тощо, наприклад: «...чи можна після цього всього спокійно слухати *базікання* високопосадовчих чиновників ...» (Т, № 3, I, 03, с. 6), «Нова партія – «За красиву Україну» ... почала *забамбулення* колективного народного розуму» (УМ, 03.02.99, с. 3), «Його музику і його поезію можна віртуозно розкритикувати, змістивши акценти на *матюкання*, одноманітність, жахливий звук тощо» (УМ, 17.02.03, с. 7);

– із суфіксами **-ин-** (**-щин-а**, **-анин-а**) на позначення абстрактних явищ, дій: *відбувальщина*, *горбачовщина*, *дармівщина*, *надзвичайщина*, *тяганина*, *штовханина* (про війну в Косово), та ін., наприклад: «Військо для 34 відсотків це *«відбувальщина»*, хоча для 37 відсотків – усе-таки обов'язок» (УМ, 27.04.03, с. 9), «...селяни вимагали дешевого дизпалива, дешевих кредитів та іншої *дармівщини*...» (Пн, 18.07.97, с. 2), «Генеральний прокурор України Михайло Потебенько *тяганину* навколо Павла Лазаренка і Миколи Агафоновна схильний пояснювати звичним для нас ставленням до закону ...» (УМ, 09.02.99, с. 3);

– із суфіксом **-ач** в назвах осіб за сферою діяльності та родом занять: *збирач*/*здирач*

(працівник податкової служби), *сміхач* (сатирик-гуморист), *стукач* (донощик), *фірмач* (працівник фірми), наприклад: «У часі фільм [«Камінний хрест»] «випадково збігся» з монологом головного *сміхача* СНД Михайла Жванецького, що йшов по іншому каналу» (ВК, 16.01.03, с. 6), «Частина працівників Кабміну, економічних міністерств, митниці давно ходять на роботу не заради ста гривень зарплати, а щоб «провернути» операцію за вигідним для *фірмачів* заліком, бартером, отриманням бюджетної позички тощо» (Т, № 3.01.99, с. 2);

– із суфіксом **-ник** (**-льник**, **-шник**) у назвах осіб за сферою діяльності та родом занять: *альтернативник* (прихильник альтернативної служби в армії), *баришник* (людина, яка скуповлює товар і перепродує його), *бюджетник* (працівник бюджетної сфери), *ваговик* (працівник важкої промисловості), *валютник* (той, хто займається незаконними валютними операціями), *здірник* (той, хто займається здірництвом), *кіношник*, *комп'ютерник*, *надзвичайник* (про міністра надзвичайних ситуацій), *потакальник* (той, хто завжди усім потакає), *серійник* (вбивця, який повторює злочини протягом тривалого часу), *силовик* (працівник силових структур), *сирник* (людина, що у селах скуповує за безцінь молоко, сир, сметану), *шоколадник* (працівник шоколадної фабрики), наприклад: «Передбачається створення такого закладу для «*бюджетників*», які працюють в обласному центрі» (ПВ, 27.11.04, с. 3), «*Ваговики* йдуть під гору, а дають на-гора» (заголовок) (УМ, 22.04.03, с. 6), «...колеги таки затвердять економічно неграмотного «*силовика*» прем'єром ще на першому слуханні» (УМ, 18.05.03, с. 6), «Там, де діють «*сирники*», різко зменшується рівень продажу молока на переробні підприємства...» (УМ, 28.05.03, с. 14), «Президент схвалив курс, обраний тростянецькими «*шоколадниками*» (УК, 28.11.98, с. 2);

– із суфіксом **-ник** у назвах осіб за сферою діяльності та родом занять, які утворені від аббревіатур: *даїшник* (від ДАІ – Державна автомобільна інспекція), *петеушник* (від ПТУ – професійно-технічне училище), *ПЗУшник* (від ПЗУ – партія зелених України), *ЦРУшник* (від ЦРУ – Центральне розвідувальне управління), наприклад: «Неподалік від міста до нього присікався ще один *даїшник*» (УМ, 03.03.03, с. 15), «Однак *даїшники* чомусь не використали наданого їм права і поблажливо поставилися до порушника» (ПВ, 01.12.03, с. 2), «...неповнолітній *петеушник* Комунарського району з місця злочину зник...» (УМ, 11.03.03, с. 9), «Відтак *ПЗУшники* почали активну розбудову в регіонах, і ставки робляться на регіональну політику» (УМ, 09.02.03, с. 3);

– із суфіксом **-іст** у назвах осіб за сферою діяльності та родом занять: *есбіст* (працівник Служби безпеки України – СБУ), *марчукіст* (прихильник партії Євгена Марчука), *особіст* (працівник особового складу), *штабіст* (працівник передвиборного штабу), наприклад: «Працювали наші *есбісти*» (заголовок) (ВЗ, 08.01-14.01.03, с. 1), «Зате тут не було явних і прихованих «*марчукістів*» (УМ, 10.03.03, с. 3), «Ледь не головним завданням столичних (Грузія – *Б.К.*) «*особістів*» є розгін несанкціонованих мітингів» (ВЗ, 08.01-14.01.03, с. 4), «Як корабель назвеш, так він і попливе. Про цю просту давно істину забули «*штабісти*» претендента в кандидати в Президенти Євгена Марчука...» (УМ, 09.02.99, с. 3).

Зрідка трапляються в газетних текстах стилістично знижені іменники, утворені за допомогою заміни елементів української словотвірної системи відповідними російськими, зокрема суфіксом **-щик**. Як зазначають дослідники, цей розмовно-просторічний суфікс набув різко негативної емоційно-експресивної конотації, пейоративного значення під дією суспільно-політичних факторів [5: 64]. З ним формуються іменники назви осіб,

наприклад: *аліментчик, КВНчик, перекутичик, скупчик*, наприклад: «Шестеро «злісних аліментчиків», ... поки що «зависли» у невідомості» (ВЖ, 21.09.03, с. 3), «...перекутички завжди діяли за однією і тією ж схемою» (Пн, 04.11.97, с. 4), «...тішив себе близьким гешефтом від успішних торгів зі *скупицями* чужого волосся» (УМ, 16.03.03, с. 9).

Через посередництво преси в загальний ужиток уходять слова із структурним елементом **-ація**, який в іншомовних словах є показником їх приналежності насамперед до книжної мови. При поєднанні цього елемента як із запозиченими, так і з питомими українськими основами можуть утворюватися слова з виразним розмовним забарвленням: *дивація, євроізація, жебракізація, прийматизація, прихватизація, собакізація, суркізація* (від прізвища народного депутата України Г. М. Суркіса. – Б. К.), *хохляндизація*, і под., наприклад: «...відоме поняття сучасної економіки – доларизація – невдовзі буде суттєво скориговано на *євроізацію*» (ВК, 05.01.99, с. 4), «*Хохляндизація* України, знищення її інтелектуальних і духовних підвалин – усе це історичні реалії, яким треба дивитися у вічі» (ВК, 31.03.94, с. 2).

Окрему групу в мові газет становлять іменники, стилістична зниженість яких зумовлена суфіксами – **ак (-як), -ак-а (-як-а), -яг-а, -юк-а, -уг-а (-юг-а), -ух-а, -их-а, -нищ-е, -ниськ-о, -ур-а, -ул-я, -ень, -ель, -ан, -ар** та деякими ін.: *босяк, добряк, копняк, гуляка, забіяка, задирака, писака, заліяка, діляга, доходяга, тудяга, чолов'яга, хапуга, житуха, порнуха, спецуха, чорнуха, злюка, падлюка, чинуша, збіговисько, ревісько, ручиська, брезентура, дівуля, нюхало, перевертень, урвитель, голкар* (наркоман, який приймає наркотики за допомогою шприца), наприклад: «Не лише жовтим *писакам*, а й суто політичним кореспондентам, котрі стежать за публічною діяльністю Білла Клінтона, останнім часом дедалі більше впадає в око охолодження стосунків між президентом та першою леді США» (УМ, 16.01.99, с. 6), «...один *діляга* перепродав квиток на прем'єру за 700 доларів» (УМ, 23.02.03, с. 10), «...поділили на дві групи – холдинги (ті, хто виживе) і виробничі об'єднання (команди *доходяг*)» (УМ, 14.04.03, с. 5), «Ще одного молодого *урвителя* спіймали в гаражному кооперативі, де той вовтузився із власним авто» (ВЖ, 19.08.03, с. 1).

Рідше в газетних текстах трапляються стилістично знижені іменники, утворені безафіксімним способом: *деза* (замість дезінформація), *деп* (замість депутат), *зелень* (про долари США), *компра* (компрогат – компрометувальні матеріали), *мерс, напруг, опер* (оперативник), *порно* (порнографія), *прикол, прокол, прикид, спец* (спеціаліст), *торч, фан* (замість *фанат*) та ін., наприклад: «Як агенти Марчукові «*дезу*» всучили Юркові (Г, 25.09.03, с. 2), «А ось *деп* Черкаської облради Олександр Касьян продемонстрував спосіб, у який можна забезпечити собі імунітет...» (УМ, 30.01.99, с. 3), «... спочатку не було особливого «*торчу*», і наступного разу я вколася аж через два місяці – інтерв'ю наркоманки (ВЖ, 07.08.03, с. 2).

Дедалі частіше в газетних текстах трапляються складні слова-іменники, негативне значення та стилістична зниженість яких випливає із змісту їх компонентів. Більшість із них – це іменниково-дієслівні й іменниково-прикметникові утворення, що вказують на негативні риси поведінки людини, характеру її діяльності тощо: *головомийка* (про рекламний плакат шампуню), *кріслотрус, крючкотвори, масхалтура, мордобій, наркодільки, пройдисвіт, товстосум, червонопикий, членовоз*, наприклад: «Позавчорашній день відзначився справжнім «*кріслотрусом*» у кадрових верхах» (УМ, 29.01.03, с. 3), «...урядові «*крючкотвори*» гальмують цей рятівний для вітчизняної економіки процес» (УМ, 02.03.03, с. 4), «*Мордобій* на інформаційному полі» (заголовок) (УМ, 21.04.04, с. 6);

«На «членовози» гроші є!» (про транспортне обслуговування членів уряду) (ВК, 19.01.04, с. 2). У мові газет досить поширені також апозитивні сполучення (означуваний іменник і іменник – прикладка), що нагадують собою складені слова (юкстапозити): *бізнес-посиденьки*, *електрик-потрошитель*, *історик-словоблуд*, *несуни-халявцики*, *пацан-забіяка*, *студент-пофігіст*, наприклад: «*Бізнес-посиденьки*» (заголовок) (УМ, 19.01.04, с. 5), «За декілька лише останніх місяців *«електрик-потрошитель»* укоротив лінії електропередач на два кілометри (УМ, 04.02.04, с. 8), «Але є так звані *несуни-халявцики*, що, розтанувши у багатолюдному натовпі, не бажають платити податки і торговельні збори» (УМ, 02.02.04, с. 2), «Є ще категорія *студентів-пофігістів*, які мугикають під носа пісеньки і не сушать мізки над тим, як житимуть завтра (УМ, 25.02.04, с. 11).

Крім словотвірних моделей, продуктивним засобом творення стилістично зниженої лексики, яка потрапляє в мову газет, є метафоризація та метонімізація: *авторитет*, *бадилля* (про наркотичну сировину), *балаган*, *баран*, *брехунець* (радіо), *за бугром* (за кордоном), *наживка* (про людину), *човник* (про підприємців малого бізнесу, які змушені часто пересуватися), *шкапа* тощо. Наприклад: «І зараз адвокати *«авторитета»* працюють над тим, щоб «Воронка» випустили за ... зразкову поведінку в «зоні» (УМ, 30.01.02, с. 2), «Все це *«бадилля»*, як пояснив господар, він скуповував по селах у приміській зоні, потім варив «ширку» і обмінював черговий шприц з «дозою» на продукти, бо, мовляв, не було чим харчуватися (ВК, 13.01.02, с. 2), «Спікер *«човникові»* стане товаришем» (заголовок) (ВК, 03.02.05, с. 1).

Як видно з прикладів, у стилістично знижених іменників різні джерела входження в публіцистику: одні є звичайними розмовними утвореннями, а інші прийшли з жаргонів. Третя група знижених іменників, як правило, не має відповідників у літературній мові. Пояснюється це тим, що вони позначають поняття, які перебувають поза «офіційністю», і в попередні роки про них не прийнято було говорити.

Отже, елементи розмовності в мові газет є поширеним явищем. А зі словотвірного погляду мова газети представлена фактично всіма структурними типами розмовних іменників.

Умовні скорочення газет:

ВК – Вечірній Київ (Київ), ВЗ – Високий замок (Львів), ВЖ – Вільне життя (Тернопіль), Г – Галичина (Івано-Франківськ), ПВ – Подільські вісті (Хмельницький), Пн – Подолянин (Кам'янець-Подільський), Т – Товариш (Київ), УК – Урядовий кур'єр (Київ), УМ – Україна Молода (Київ), УС – Українське слово (Київ).

ЛІТЕРАТУРА

1. Сербенська О. А. Мова газети і мовотворчість журналіста в аспекті соціально-культурного розвитку суспільства: Автореф. дис... докт. філол. наук: 10.02.01. – Львів, 1992. – 38 с.
2. Гладкий М. Наша газетна мова. – К.: Держвидав, 1928. – 178 с. (фотопередрук з післямовою О. Горбача). – Мюнхен: Вид-во Українського вільного університету, 1992. – 178 с.
3. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900-1941): Стан і статус. – Чернівці: Рута, 1998. – 208 с.
4. Українська мова. Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О. (співголови), М. П. Зяблюк та ін. – К.: Українська енциклопедія, 2000. – 752 с.

<i>Сорокін С. В.</i> Системи дієприкметників у сучасних турецькій та українській мовах.	88
<i>Берберова Р. А.</i> Модели образования парных наречий в русском и крымско-татарском языках.	96
<i>Токарев К. О.</i> Частковий збіг внутрішньої форми слова в англійській та українській мові.	101
<i>Сікач Л. М.</i> Лінгвістичні відносні лакуни при бінарному зіставленні української та англійської мови.	106
<i>Білаусова В. В.</i> Формально-семантичні типи англо-американських запозичень на <i>-ing</i> у різносистемних мовах.	109

МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

<i>Коваленко Б. О.</i> Словотворення колоквиазмів у мові газет.	117
<i>Гуменна О. І.</i> Суфіксальний спосіб творення лексичних інновацій у словацькій мові (на матеріалі кінця ХХ – початку ХХІ ст.).	123
<i>Пономар'єв Ю. М.</i> Цитуруемая оценка в информационном сообщении.	129
<i>Мартинюк Т. В.</i> Класифікація мовних інтерференцій.	134
<i>Горська М. О.</i> Сучасні рекламні тексти в аспекті мовної маніпуляції.	137

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРИ

<i>Волковинський О. С.</i> Алітераційні епітети в системі означень макрообразу саду (порівняльно-типологічний аналіз українського та російського літературно-поетичного мовлення).	142
<i>Пирогенко С. Ю.</i> Основные направления в изучении творчества И. Анненского.	148
<i>Базина Е. С.</i> Мотивный анализ в рассказах С. Н. Сергеева -Ценского 1910-х гг.	154
<i>Яцура О. П.</i> Прецедентные антропонимы в произведениях Евгения Евтушенко (на примере повести «Ардабиола»).	160
<i>Стешин І. О.</i> Феміністичний рух країн Заходу та жіночий рух в Україні: екскурс в минуле.	166
<i>Павлішена Л. В.</i> Внутрішня ментальна опозиція українського національного типу в комедіях І. Карпенка-Карого.	174
<i>Максименко Ю. А.</i> Структурно-метафоричний тип жанротворення в поезіях збірки І. Франка «Зів'яле листя».	179
<i>Осадча О. В.</i> Лектура Тараса Шевченка.	186
<i>Лвицька І. А.</i> Психологічний аналіз портретів – характерів у романі Леоніда Первомайського «Дикий мед».	193